

РЕШЕНИЕ

№ 1395

гр. София, 04.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в публично заседание на 21.02.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Горелски

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **5777** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е проведено по реда на Част седма (чл.чл. 284-286, вр. чл. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, вр. Глава единадесета от Административнопроцесуалния кодекс. Делото е образувано, във връзка с искова молба, вх. № 20673/14.06.2021 г. от И. Л. С., изтърпяващ до 23.09.2021 г. наказание „лишаване от свобода“ в Затворническо общежитие „К.“, при Затвора – С.. Претендира от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ обезщетяване на неимуществени вреди, в размер на 20 000 лева, за периода от 03.06.2020 г., до датата на исковата молба – 14.06.2021 г., заедно със законните лихви, поради поставянето му в неблагоприятни условия – недостатъчна жилищна площ; влага и плесен в помещенията; наличие на плъхове, дървеници и хлебарки; лишаване от достъп до течаща вода; недостатъчно отопление. В съдебното производство ищецът, след редовно призоваване не се явява. С определение от 07.09.2021 г. Съдът е съобщил на страните доклад по делото, като е указал на ищеца тежестта да установи и докаже: съществуването на фактите и обстоятелствата, посочени в исковата молба, от които цели да черпи благоприятни последици; да е претърпял неимуществени вреди, дефинирани с исковата молба като „подлагане на продължителен физически, морален и психически тормоз“. Упълномощеният от ответника юриконсулт, с писмен отговор и в съдебно заседание: оспорва исковата претенция и твърденията на ищеца за поставянето му в лоши битови условия, като счита, че не се установява незаконосъобразно бездействие, респ. - незаконосъобразни действия от страна на ответника; представя писмени

доказателства, относно: извършени в ЗО „К.“ ремонти на помещенията и обработването им срещу паразити; снабдяването с вода. Ответникът признава с отговора на исковата молба, че за снабдяване с вода на ЗО е построена помпена станция, която подава вода към резервоар, но поради малкия му обем, през „тъмната част от денонощието“ не е налична течаща вода. Желаете юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, като съобрази характера на производството от процесуална страна приема, че исковата молба е процесуално допустима за разглеждане, по реда на чл.чл. 284 - 286 и чл. 3 ЗИНЗС, вр. чл. 203 и сл. АПК, вр. чл. 1 ЗОДОВ.

С определение от 07.09.2021 г. Съдът е съобщил на страните доклад по делото, като е указал на ищеца тежестта да установи и докаже: съществуването на фактите и обстоятелствата, посочени в исковата молба, от които цели да черпи благоприятни последици; да е претърпял неимуществени вреди, дефинирани с исковата молба като „подлагане на продължителен физически, морален и психически тормоз“. Възражение от ищеца, против така изготвения доклад не са постъпили. Същият не е заявил доказателствени искания и не е представил писмени доказателства.

Анализирайки писмените доказателства, представени от ответника Съдът приема за установено и доказано, понеже не се оспорва от ищеца, че: през периода на исковата претенция и до 23.09.2021 г. ищецът е пребивавал като лишен от свобода в ЗО „К.“, където е постъпил на 29.05.2020 г., като от 02.06.2020 г. е бил настанен в Пета група, Първо спално помещение; в същото спално помещение с площ 31 кв.м., към 03.08.2021 г. са били настанени общо осем лишени от свобода; отделно към спалното помещение съществува и „мокро помещение, със санитарен възел – моноблок, подвижна душ – батерия; сградата е с топлоизолация; топла вода се подавала „по график“; „по график“ се извършвала дезинсекция и дератизация на помещенията; отопляването е със саморъчно направени печки на твърди горива, които се предоставят (горивата) един път на ден, като в дневник се отразява температурата в помещението; през м. 06.2021 г. в спалните помещения на Пета група е направен освежителен ремонт.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, 14^{-ти} състав се ангажира със следните правни изводи, по същество.

Разпоредбата на чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС постановява, че исковите срещу Държавата за вреди, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията, в резултат на нарушения на чл. 3 от същия закон се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл.чл. 203 – 207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 и чл. 4 от ЗОДОВ вменяват на Държавата отговорност за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност и задължението за обезщетяване на всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Следователно, за да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск

е задължително да бъде установено по несъмнен начин наличието на следните предпоставки, които да са взаимно свързани, а именно: причинени вреди; незаконосъобразни действия/бездействие (в случая се твърди бездействие) на орган или длъжностно лице на Държавата, при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразните действия/бездействие, и настъпилата вреда. Нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС възлага на ответника тежестта да докаже, че ищецът не е бил поставен в неблагоприятни, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС условия. Разпоредбата на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС приравнява на „нечовешко и унижително отношение“, по смисъла на ал. 1 и: „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“.

Съдът приема, че ответникът, посредством представените писмени доказателства установи и докажа това обстоятелство, респ.- опроверга твърденията на ищеца. Ответникът, с представените писмени доказателства успешно опровергава твърденията за бездействие, по отношение: недостатъчна жилищна площ; влага и плесен в помещенията; наличие на плъхове, дървеници и хлебарки; лишаване от достъп до течаща вода; недостатъчно отопление. Липсата на течаща вода през „тъмната част от денонощието“ не означава лишаване от вода изобщо и не може да обоснове извод за наличие на неблагоприятни условия, до степен да предизвикат у лишените от свобода чувство на унижение.

В същото време, оборимостта на презумпцията по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС не освобождава ищеца от отговорността да проведе от своя страна пълно и главно доказване (чл. 154, ал. 1 ГПК) на твърдението за понесени неимуществени вреди. За случая ищецът твърди да са му били причинени през исковия период неимуществени вреди (подлагане на продължителен физически, морален и психически тормоз“), но за доказване на това твърдение не е ангажирал гласни доказателства (показания на свидетели) и/или писмени такива, като например медицински документи. Твърдените от ищеца субективни усещания/преживявания („физически, морален и психически тормоз“) са формулирани абстрактно и не са конкретизирани. Понятието за „морал“, като синоним на „доброта, правота“, по принцип не предполага възможност ответникът да осъществява „морален тормоз“ над лишен от свобода, посредством лоши битови условия. От друга страна обективните проявления на упражняван „физически и психически тормоз“ следва да се изразяват в наличие на физически увреждания (наранявания) или в промяна поведението на индивида. Доказателства в тази насока ищецът не ангажира. В тази връзка ищецът не опроверга и доказателствената стойност на представените от ответника писмени доказателства за: редовно и периодично дезинфекциране на спалните помещения; наличие на санитарно оборудване и на отопление.

Предвид изложеното Съдът приема за неустановено, че за времето от 03.06.2020 14.06.2021 г. като лишен от свобода в ЗО „К.“ И. Л. С. е бил, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС обект на „нечовешко или унижително отношение, както и на „друго подобно бездействие или обстоятелство, което уронва човешкото достойнство или

пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“. Анализирани по – горе факти и обстоятелства сочат, че по отношение на исковата молба не са изпълнени дефинираните елементи от фактическия състав за ангажиране безвиновна отговорност на ответника, за бездействие, изразило се (предвид обхвата на заявените претенции) в: недостатъчна жилищна площ; влага и плесен в помещенията; наличие на плъхове, дървеници и хлебарки; лишаване от достъп до течаща вода; недостатъчно отопление. Исковата молба подлежи на отхвърляне, като неоснователна и недоказана. Независимо от това, на ответника не следва да бъде присъждано поисканото юрисконсултско възнаграждение. Нормите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС са специални, по отношение на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 144 и чл. 143 АПК и не предвиждат хипотеза за възлагане в тежест на ищеца, на юрисконсултско (адвокатско) възнаграждение, когато искът му бъде отхвърлен. Аргумент в подкрепа на същия извод е и разпоредбата на чл. 10, ал. 2, изр. първо ЗОДОВ. По делото не са направени разноси, което да налага осъждане на ищеца за такива (чл. 286, ал. 2, предл. първо ЗИНЗС).

Водим от горните мотиви и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2, вр. чл. чл. 203-205 АПК, Административен съд София - град, 14^{-ти} състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ, като неоснователна и недоказана исковата молба, вх. № 20673/14.06.2021 г. от И. Л. С., срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, при МП, за обезщетяване на неимуществени вреди, в размер на 20 000 лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба, пред тричленен състав на Административен съд София – град, по реда на Глава дванадесета АПК, в 14 - дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: